

Канре розв'язала халат перед дзеркалом. Тонка тканина ковзнула на підлогу і скрутилася там. У дзеркалі, підсвічена тьмавим полум'ям, вимальовувалася постать із тонкими стегнами і сороміцько обтятим над плечима волоссям.

Канре придивилася до грудей, дрібних, як цьогорічний урожай. Між ними горіло ледь помітне в півтемряві керамічне серце, котре вона викликала назовні своїм бажанням.

Дівчина торкнулась його пальцями — обриси проступили чітко, мовби були матеріальними, а не лише вигадкою могутньої чаротворчої сили. Вона навіть відчувала холодну гладкість емалі, котра вросла під шкіру.

Серце скидалося на вишукану прикрасу, одну з тих, які лежали колись на туалетному столику в покої маєстри Альвіанні. До них Канре було суворо заборонено торкатися. Та вона все одно часом торкалася — до пухнастих пензлів, перлових пудрениць і скляних баночок

із паморочливими запахами. Навіть обмацувати життя, яким сама вона жити не могла, — то була маленька радість, котру треба часом собі дозволяти, аби не з'їхати з глузду.

Втім, вона закінчилася, та радість, поступившись іншій. А скоро і це закінчиться.

Дівчина обвела пальцями керамічний годинник і придивилася до стрілок, котрі блискотіли всередині. З моменту, як у неї з'явилося це серце, друге і зайве, життя перетворилося на міряння часу.

Канре переконувала себе, що все ще гаразд. Наче молитву, повторювала подумки: Кара не дожила до двадцяти п'яти, Юппер — до шістнадцяти, Аннік — навіть до тринадцяти. То їй, вважайте, пощастило. Вона проживе більше від усіх, окрім, мабуть, Кари.

Бо годинник цокає.

Канре згасила свічку і пірнула під важку ковдру. Часом перед сном до неї приходили думки про те, чи варте воно було цього кінця. Чи могла б вона уникнути свого вироку, якби відступила вчасно? І що сталося б далі, якби керамічне серце не застигло в неї між грудей?..

— Сестро Кара, сестро Юппер, сестро Аннік... — прошепотіла Канре, пірнаючи в дрімоту. — Я скоро помру.

ЧАСТИНА
ПЕРША

ЖАРРАК ПОРУШУЄ ПРАВИЛА

Усе могло би, безперечно, скластися по-іншому, якби Жарра́к не належав до великого дому. Або був на кількадесят років старшим за Канре, а ще бажано беззубим і буркотливим. Чи якби він обрав інший день для втечі з лекцій. Якби бодай для пристойності задирав голову достатньо високо, як і личить шановному панству, до якого належав. Тоді ще був би шанс, що юнак проминув би Канре, не черкнувши й поглядом, і, можливо, це своєю чергою не смикнуло б жодну срібну нитку.

Але цього не сталося. Як не сталося снігу в червні і кривавої війни після вбивства королеви-матері, слава за те всім великим домам.

Натомість Жаррак, замість піти крізь парадний вхід, шмигнув під кам'яною аркою до заднього двору за маєтком маестри Альвіанні, своєї двоюрідної тітки. А це той вид стосунків, коли вас іще зв'язує щось кровне, проте

воно здебільшого передбачає лише подобу турботи й інтересу до справ одне одного. Природно, тітка не цікавилася тим, що племінник тікає з навчання та пропускає його, гостюючи в її маєтку, найближчому до Лекторійного дому імені святого Максимілія.

Сама маєстра здобула бездоганну домашню освіту, як належить панні, і дуже цим пишалася, примовляючи, що в її часи юна дівчина *і не помислила би* податися в студентки і то все поганий вплив Ермани. Нині більше інтересу вона виявляла до парфумів, а не до книг. Поповнювала, щоправда, обидві колекції з огляду на бажання демонструвати красу та розум, які, на думку оточення, рідко йдуть у парі. Бо відома річ: суперечливе враження — найкраще, аби тебе не розгадали. А ті, кого важко розгадати, завжди на висоті в колах, до котрих маєстра належала за правом народження і звідки не мала жодного шансу вирватися.

Тож Жаррак, насвистуючи мелодію сороміцької пісні, яку почув від свого друга Шарля Толіо, забіг у двір, заляпав світлу одіж болотом, котре квацало під ногами після нічної зливи, і послизнувся на бігу так, що ледь не впав у дерев'яне коритце, повне чистих, щойно випраних простирадл.

Вилаявся він геть невідповідно до свого статусу, тому тихо й під носа, а тоді спантеличено кинув:

— Що у вас тут валяється посеред дороги?

«Дорогою» болото у дворі назвати було важко. Але коритце стояло посередині, зовсім посередині. Тож якби хтось хотів якнайшвидше перетнути двір, як-от Жаррак щойно, він би обрав саме шлях, на котрому лежало прання. Тільки що на задньому дворі швендяли самі лиш слуги, і вони би просто, ні пари з уст, оминули

корито з білизною і пішли собі далі. Але біда принесла сюди молодого маестра. Біда та звалася професором історії цивілізацій, якого Жаррак не міг слухати не засинаючи, хоч викладач і отримав торік від Ради почесну відзнаку за видатні досягнення в науці.

— Це моя провина, маестре. — Канре виринула з-за розвішаної на довгих шворках білизни і подумки вилаяла невчасного тут панича слівцями, які вона ще в дитинстві завчила від Кари. Утім, відвертості ніколи не просочувалися крізь її міцно стулені уста.

Тепер їй належало вибачатися, бо Жарракові належало все інше, включно з її життям. І нехай рабства у Франі ніхто не пам'ятав, та це не допомогло ні Карі, ні Юппер, ні Аннік. Наймолодшій сестрі радше пощастило померти рано.

Канре зняла фартух, у просторих кишнях якого дзвеніли ключі від кухонних комірчин і кімнат тієї частини дому, котру маестра вділила для слуг. Фартух належав панні Манно́, і не дайте пресвяті комусь забруднити його навіть зі споду! Та Канре смикнула його собі, аби не забризкатися водою зі свіжовипраної білизни, бо ж їй по тому поспішати до маестри.

Дівчина повісила фартух на натягнутий мотузок і опустилась на коліна, подумки прикидаючи, скільки сохнути-ме сукня після прання, куди її якнайшвидше доведеться відправити після клякання в болото.

Вона опустила погляд до землі і витягнулась уперед, щоби паничеві відкрились її шия й потилиця, розмежована акуратним проділом. Мітки від хвороби там не було.

— Боже, я ж не наказував тобі падати в болото... — відказав Жаррак куди спокійніше, ніж до того цікавився щодо корита.

— Широ прошу вибачення, — відповіла Канре, сподіваючись, що він швидко піде. Дівчина вже відчувала колінами вогкість землі, котра просочувалась навіть крізь нашити на поділ смугу грубої тканини й такі ж грубі панчохи.

— Я думав, що ви лише в домі маєте так робити, — мовив несподіваний гість із подивом. Мовби зі зла, він не поспішав іти геть і пробурмотів: — Франські звичаї...

— Так мене навчено, маестре, — відповіла Канре сумирно й на прохання панича повторила з дитинства відоме правило: — Якщо служка чимось допекла господареві, то їй належить просити пробачення на колінах. Будь-де й будь-коли.

— Тоді я прошу вибачення теж, — раптом заявив Жаррак. — Я кілька років не був у Франії, а виріс біля столиці Вінну — там звичаї трохи інші. Підведися.

Канре сторопіла. Вона зроду не чула про правила у Вінні, та й про саму столицю східних сусідів чула мало. Водночас її роздратувало те, що цей світловолосий пан спершу примусив її забрьохатися, як свинюку, а тепер ще й твердить, що не знає про тутешні правила. Ще й вибачився — сам! Мовби знущається.

Проте не послухатися дівчина не могла. Вона повільно підвелася, відчуваючи, як багно затікає в черевики, а панчохи огидно прилипають до ніг. Очей не підводила: це теж забороняли. Якщо ж якийсь пан наказував показати йому лице й подивитися просто у вічі, чекай біди. Канре не раз переживала це. Тому видихнула з полегшенням, коли оцей тільки їй щось кинув про вмивання і пішов собі геть.

— А щоб і вам незле велося, шановний маестре, — шепнула дівчина вслід фалдам пісочного кольору, котрі так не личили до заднього двору.

Вона відчувала сором від того, що незнайомець, замість прийняти її вибачення, як личить вищому, спантеличив. Сама хотіла б обійтися без клякання в болото. А він міг би промовчати і піти далі замість волати на неї. Заради всіх святих, ну як же можна не знати такої простої речі?.. Проте Канре притлумила роздратування, бо пам'ятала дуже добре: сестру Кару стратили за те, що вона не попросила вибачення.

На щастя, день видався зайнятим, тому Канре не потрапила на очі пані Манно. Управителька не втратила б шансу розпитати її про забруднену сукню й виписати за те, що посміла поставити корито на шляху якогось панича. Наче паничі тільки те й роблять, що блукають зранку їхнім заднім двором та перечіпаються через усе, що криво лежить!

На щастя, була середа й середина місяця. День, коли маестра Альвіанні неодмінно приймає численних гостей. Ладили великий прийом: у вітальні вичищали люстру на кількадесят свічок, нову сукню (сапфірово-синю з кремовим мереживом) привезли ще вранці, а на кухні все брязкотіло й парувало так, ніби завітає щонайменше король із почтом.

Хоча гості прибуватимуть аж надвечір, але з самого ранку, після бідосі з коритом, Канре мусила допомагати господині. Це звільняло її від потреби зазирати до кухні, де задихнутися легше, ніж вижити. Однаково до кухонних справ її не допускали — двом кухаркам часом підсобляла Юонна. Пані Манно буркотіла, що зі статками

маестри годилося б найняти більше слуг, щоб кожен дбав про своє діло, а не біг ще й іншому допомагати. Управителька ще казала Канре, що в іншому домі помічниці на кшталт неї не личило б узагалі спускатися до кухні чи бавитися з постіллю. Проте господиня твердо стояла на тому, що коли вона живе самотою, то не потребує натовпу прислуги, аби глядіти вельми скромний, на її погляд, маєток. Маестра понад усе цінувала тишу поміж своїми невпинними прийомами. Тож бідкалася: коли в домі буде більше слуг, вони доконають її тупотінням по паркету.

Найгірше було, коли на пишні бенкети приходили панії зі своїми чоловіками. Чи з чужими — таким в Івеліні нікого не здивувати. Будь-які чоловіки небезпечні. У такі вечори Канре особливо заздрила Аннік: сестра померла якраз на порозі віку, який несе загрозу. Сама вона давно перетнула ту межу і добре знала смак зілля агонії, котре зрідка оплачували зі своїх бездонних кошелів маестри, які бажали її тіла й не бажали спинятися вчасно.

Юонна нині в'їдливо, як завше, твердила, як Канре щастить: помічниця самої панії, тож має вищий статус і забагато поблажок — принаймні так це виглядало в очах інших. Дівчина не кивала, поки молодша служка укладала їй коси. До маестри належало з'явитися якнайшвидше. А ясно-блакитна, розкішна з погляду служниці сукня ще висіла на дверцятах шафи.

— Швидше, будь ласка, — попрохала Канре.

Їй здавалося, що Юонна сьогодні навмисне довго пореється. Сподівається, що спізнення помічниці розгніває маестру, котра сама не своя у дні бенкетів. Розгнівається, прожене і покличе собі на поміч молодшу служку.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
------------	---

ЧАСТИНА ПЕРША

РОЗДІЛ 1. Жаррак порушує правила	7
РОЗДІЛ 2. Бойове чаротворення	35
РОЗДІЛ 3. Щось не те	54
РОЗДІЛ 4. Політ пляшечки.....	74
РОЗДІЛ 5. Щоденні катастрофи	94
РОЗДІЛ 6. Виклик і вбивство	108
РОЗДІЛ 7. Крок на червоне	125
РОЗДІЛ 8. Танець над бурею	142
РОЗДІЛ 9. Злочин і кара.....	155
РОЗДІЛ 10. Дар на дорогу	170
РОЗДІЛ 11. Запалювальний порошок	184
РОЗДІЛ 12. Переможець отримує все	203
РОЗДІЛ 13. У повітрі.....	222
РОЗДІЛ 14. Лючі і снігопад	243
РОЗДІЛ 15. Благословенні золотою гілкою	261
РОЗДІЛ 16. Керамічне серце.....	278

ЧАСТИНА ДРУГА

РОЗДІЛ 1. Кінець	293
РОЗДІЛ 2. Віннська Іскра	309
РОЗДІЛ 3. Зброя в руках твоїх	325
РОЗДІЛ 4. Баночка на вагу смерті	343
РОЗДІЛ 5. Відкриття і викриття	361
РОЗДІЛ 6. Свічка Ліхара.....	381
РОЗДІЛ 7. Правила гри.....	402
РОЗДІЛ 8. Два фронти.....	426
РОЗДІЛ 9. Перед ликами всіх святих	443
РОЗДІЛ 10. Прести і порушення.....	467
РОЗДІЛ 11. Правосуддя.....	484
РОЗДІЛ 12. Альянс обману.....	504
РОЗДІЛ 13. Правильні плітки	523
РОЗДІЛ 14. Небезпечні зв'язки.....	541
РОЗДІЛ 15. Честь не має ціни	556
РОЗДІЛ 16. І зійде сонце	570